

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту наказу Міністерства фінансів України
«Про затвердження Змін до форми Податкової декларації з рентної плати»

1. Мета

Проект наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Змін до форми Податкової декларації з рентної плати» (далі – проєкт наказу) розроблено з метою виконання:

рішення Рахункової палати від 23.11.2023 № 28-1 «Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності виконання повноважень державними органами в частині забезпечення контролю своєчасності, повноти нарахування та сплати податків та інших надходжень до державного бюджету суб'єктами господарювання у сфері лісового господарства» щодо забезпечення можливості відображення платниками рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів у Податковій декларації з рентної плати, затвердженій наказом Міністерства фінансів України від 17.08.2015 № 719, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 03 вересня 2015 року за № 1051/27496 (зі змінами) (далі – Податкова декларація), донарахованих сум цього податку;

підпункту 1.2 пункту 1 плану організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону України від 21.05.2024 № 3721-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та Закону України «Про електронні комунікації» щодо рентної плати за користування радіочастотним спектром (радіочастотним ресурсом) України» (далі – Закон № 3721) (доручення Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала від 08.07.2024 № 19531/1/1-24), щодо забезпечення приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність до Закону № 3721;

підпункту 1.3 пункту 1 плану організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону України від 16.07.2025 № 4536-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» та з метою удосконалення окремих положень податкового законодавства» (далі – Закон № 4536) (доручення Прем'єр-міністра України Юлії Свириденко від 16.09.2025 № 28500/1/1-25), щодо забезпечення приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність до Закону № 4536;

вимог постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2025 № 600 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 12 грудня 1994 р. № 827» (далі – Постанова № 600).

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [3FAA9288358EC0030400000065FC2E007C0FE100](#)

Підписувач [Марченко Сергій Михайлович](#)

Дійсний з [26.02.2025 17:10:38](#) по [24.02.2027 17:10:38](#)

Міністерство фінансів України

11230-06-62/5664 від 25.02.2026

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Відповідно до статті 256 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) рентну плату за спеціальне використання лісових ресурсів, зокрема, сплачують лісокористувачі за здійснення заготівлі деревини. Водночас для таких лісокористувачів встановлено 128 ставок, диференційованих залежно від:

виду лісової породи деревини (сосна, дуб, ялина, бук тощо);

діаметра лісової породи деревини (велика, середня, дрібна та дров'яна (з корою));

місцезнаходження лісової ділянки (2 пояси: до першого поясу належать усі ліси, за винятком лісів Закарпатської, Івано-Франківської та Чернівецької областей і лісів гірської зони Львівської області; до другого поясу належать ліси Закарпатської, Івано-Франківської та Чернівецької областей і ліси гірської зони Львівської області).

Однак чинною формою Податкової декларації не відображено зазначену інформацію, що ускладнює адміністрування контролюючими органами рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів.

Також Законом № 3721 узгоджено положення Кодексу та Закону України «Про електронні комунікації» в частині рентної плати за користування радіочастотним спектром (радіочастотним ресурсом) України. Так, зокрема, до Кодексу внесено зміни щодо приведення термінології у тексті Кодексу у відповідність до термінології Закону України «Про електронні комунікації», а саме:

слова «радіочастотний ресурс» замінено словами «радіочастотний спектр (радіочастотний ресурс)»;

змінено назви дозвільних документів, що надають право користуватися радіочастотним спектром (радіочастотним ресурсом).

Також 16.07.2024 Верховна Рада України прийняла Закон України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» за № 3855-IX, яким запроваджено інтегрований довкіллевий дозвіл, що, зокрема, надає право на провадження діяльності зі спеціального водокористування, яке оподатковується рентною платою.

З метою узгодження положень Кодексу та Закону України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» Законом № 4536 внесено зміни до Кодексу, якими зобов'язано:

платників рентної плати за спеціальне використання води обчислювати свої податкові зобов'язання з урахуванням даних з інтегрованих довкіллевих дозволів;

органи, що видаватимуть інтегровані довкіллеві дозволи, надавати до податкових органів перелік суб'єктів господарювання, яким видано такі дозволи.

Також Постановою № 600 внесено зміни до Переліків корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.1994 № 827 (зі змінами) (далі – Переліки), користування якими оподатковуються рентною платою.

У зв'язку із цим виникає необхідність приведення Податкової декларації у відповідність до термінології, що застосовується в Кодексі, норм Закону № 3721, Закону № 4536 та Постанови № 600.

Водночас із метою адаптації Податкової декларації для цілей автоматичної обробки та контролю за правильністю складання такої звітності платниками рентної плати за:

користування надрами для видобування корисних копалин та вуглеводневої сировини при виконанні Угоди про створення Американсько-Українського інвестиційного фонду відбудови, укладеної між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки, ратифікованої Законом України від 08.05.2025 № 4417-IX (далі – Угода), необхідно доповнити додатки 1 та 2¹ до Податкової декларації реквізитом для зазначення платниками рентної плати за видобування корисних копалин у рамках Угоди;

користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин, у Податковій декларації необхідно запровадити кодифікацію видів користування надрами, не пов'язаних зі видобуванням корисних копалин, визначених згідно з пунктом 253.3 статті 253 Кодексу, із внесенням відповідних змін до розрахунку з рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин (додаток 3 до Податкової декларації).

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом наказу запропоновано внести зміни до Податкової декларації, якими передбачено доповнити:

1) розрахунок з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин (додаток 1 до Податкової декларації), розрахунок з рентної плати за користування надрами для видобування вуглеводневої сировини (додаток 2¹ до Податкової декларації), розрахунок з рентної плати за користування надрами для видобування вуглеводневої сировини під час виконання угоди про розподіл продукції (додаток 2² до Податкової декларації) позицією щодо відображення назви виду промислової продукції та її коду згідно з Номенклатурою продукції промисловості, затвердженою наказом Державної служби статистики України від 08.11.2023 № 309, а також реквізитом для зазначення платниками рентної плати за видобування корисних копалин у рамках Угоди;

2) розрахунок з рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин (додаток 3 до Податкової декларації), позиціями для зазначення коду та назви виду користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин;

3) розрахунок з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів у частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування (додаток 8 до Податкової декларації), та розрахунок з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів (крім рентної плати за спеціальне використання

лісових ресурсів у частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування) (додаток 9 до Податкової декларації) викласти в новій редакції і доповнити позиціями, що відображатимуть інформацію щодо:

виду та діаметра лісової породи деревини, що вирубується, а також місцезнаходження лісової ділянки, на якій здійснюється вирубка такої породи;

відомостей матеріально-грошової оцінки лісосіки, на якій лісокористувачі здійснюють використання лісових ресурсів,

дозвільного документа, згідно з яким надається право лісокористувачам на використання лісових ресурсів,

розміру та підстав донарахування (перерахування) суб'єктом лісових відносин сум рентної плати;

4) Податкову декларацію:

новим додатком 17 «Кодифікатор видів спеціального використання лісових ресурсів», згідно із яким запропоновано присвоїти окремий код для кожного виду спеціального використання лісових ресурсів;

новим додатком 18 «Перелік видів користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин», згідно із яким запропоновано присвоїти окремий код для кожного виду користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин.

Окрім того, проектом наказу запропоновано привести Податкову декларацію у відповідність до:

1) вимог абзацу першого пункту 41 розділу II Типової інструкції з діловодства в міністерствах, інших центральних та місцевих органах виконавчої влади, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55, згідно з чим інформація в тексті документа викладається стисло, грамотно, зрозуміло та об'єктивно; документ не повинен містити повторів, а також слів і зворотів, які не несуть змістового навантаження, шляхом заміни у:

Податковій декларації слів «електронна адреса» словами «адреса електронної пошти»;

додатках 4¹ та 11¹ до Податкової декларації літери «к.» словом «графа»;

додатку 4¹ до Податкової декларації слова «клітинки» словом «графи»;

2) положень Кодексу, а саме:

переліку категорій запасів видобутих корисних копалин ділянок надр, що визначають об'єкт оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування корисних копалин (додаток 12 до Податкової декларації), до положень пункту 252.22 статті 252 Кодексу;

переліку кодів видів радіозв'язку (додаток 15 до Податкової декларації) до положень пункту 254.4 статті 254 Кодексу;

кодифікації водних об'єктів за типом водного об'єкта та напрямом використання води (додаток 16 до Податкової декларації) до положень пункту 255.5 статті 255 Кодексу;

3) термінології Кодексу, а саме:

заміни слів «радіочастотний ресурс» словами «радіочастотний спектр (радіочастотний ресурс)»;

зміни назв дозвільних документів, що надають право користуватися радіочастотним спектром (радіочастотним ресурсом);

доповнення назв дозвільних документів, що надають право провадження діяльності зі спеціального водокористування (додатки 5, 7 до Податкової декларації);

4) Переліків (додаток 13 до Податкової декларації).

4. Правові аспекти

Кодекс, Закон України «Про електронні комунікації», Закон України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення», Закон № 3721, Закон № 4536, Постанова № 600 та наказ Міністерства фінансів України від 17.08.2015 № 719 «Про затвердження форми Податкової декларації з рентної плати», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03 вересня 2015 року за № 1051/27496.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація наказу не потребуватиме фінансування з державного та місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект наказу оприлюднено на вебпорталі Державної податкової служби України для обговорення із зацікавленими суб'єктами господарювання та отримання пропозицій у режимі інтерактивного спілкування.

Проект наказу не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проект наказу потребує погодження з Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України, Міністерством енергетики України, Міністерством розвитку громад та територій України, Міністерством цифрової трансформації України, Державною регуляторною службою України та Державною податковою службою України.

Проект наказу підлягає державній реєстрації в Міністерстві юстиції України.

7. Оцінка відповідності

У проекті наказу відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення

корупційних правопорушень і правопорушень, пов'язаних із корупцією; створюють підстави для дискримінації.

Проект наказу не потребує проведення громадської антикорупційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Реалізація наказу забезпечить:

- 1) можливість відображення платниками в Податковій декларації донарахованих сум рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів;
- 2) ефективне адміністрування контролюючими органами рентної плати;
- 3) приведення форми Податкової декларації у відповідність до вимог нормопроектувальної техніки, Типової інструкції з діловодства в міністерствах, інших центральних та місцевих органах виконавчої влади, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55 (зі змінами), та норм Кодексу;
- 4) узгодження термінології Кодексу і Податкової декларації в частині рентної плати за користування радіочастотним спектром (радіочастотним ресурсом) України та рентної плати за спеціальне водокористування;
- 5) узгодження кодифікації корисних копалин із Переліками.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО

«___» _____ 202_ р.